

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN - Pisatelj: S. FINZGAR

77

ČETETO POGAVJE

Bližala se je polnoč. Epafrodit je slonel v kubičku na mehkem barvanu, odet v najsvetlejšo obleko. Život mu je bil maziljen, da je dišalo skozi dragoceni bisus, glava je izgubila sliko toženega. Vse je bilo vzorno, sijajno, kakor bi bil namenjen do despota. Grk je jasno videl, da se bliža ura zmage ali smrti. Hotel je zmagati ali umreti v sijaju, ki ga je spremljal že dolga leta. Pristuškoval je oprezno, se li oglase z ulice napol pijani, napol veseli glasovi vojakov, ki se vračajo iz tabora. Ob enajstih bi se morali oglašati pred portalom njegove vile. Ko je zaobrnil pečeno uro, je postajal razburjen. Vsaka minuta ga je razdražila. Bil je preblizu smotra, na vrhunecu do zmage ali do smrti. Ena sama minuta, ena nepremišljena beseda, slučajen ukaz častnika, ki prekrene in spremeni stražo, določene za to noč, bi mu lahko razbil ves načrt, z vrha ga pahnil v brezno, da bi iztežka še kdaj prišel tako blizu smotra. Minute so ginile, vsa stoiško mirna narava, ves njegov močni duh je vztrepetaval. Vstal je. Segel je po temnem plašču, s svileni ruto ovil glavo, čez njo potegnil oglavnico in šel iz kubička v atrij.

"Prihajajo!" mu je pošepetal Numida. Epafrodit je bil tako vznemirjen, da ni slišal oddačec prihajajočera petja, smeha, trdih korakov. "S forov se sliši šum!"

"Ni s forov, prejasnost! Fori so že davno umolknil!"

Tedaj je tudi Epafrodit razločil šum veselih vojakov, ki so prihajali iz tabora.

"Ali si videl, kam sta se vtaknila carska ovaduha, ki stražita mojo vilo?"

"Pred vestibulom kensilarija Joanesa sedita in dremljeta."

"Ugodno," je pomislil Epafrodit. "Vojaki pridejo neopaženi v moje k'leve"

Tedaj se je približal vratom smeh, krik, dovtipi, popevke in nerodni koraki kakor vinjenih. Nekdo se je zaletel v duri, da je zabobnelo. Epafrodit in Numida sta razločila besede: "Tezale imajo tudi v preecpu!" Splošen smeh.

Epafrodit je pomežiknil.

"To je stari Sloven. Izvrstno igra!"

Počasi so se glasovi oddaljili, umirali, se še enkrat odzvali, utihnil in izginil.

Epafrodit in Numida sta krenila na vrt. Suženj je odhitel. Ali skokoma se je vrnil za nekaj minut in naznanil:

"Gospod, Slovenci že sedlajo konje! Vsi so prišli neopaženi!"

"Ali sta čolna pripravljena? Orodje? Meči?" je mizlično vpraševal Grk.

"Vse gospod!"

Spustila sta se po stezi k morju. Majhen čoln, katerega je gnal krepak suženj, je spozel po morju. Za njim je v razdalji tiho veslal večji.

Ko so bili v Propontidi, je Epafrodit molil, stisnjen v črni plašč.

"Gospod, pomagaj, otmí ga!"

Veslači so tako spretno zasajali vesla v morje, da ni pljusnilo, ni zašumelo. Kakor skrivnostni senca sta drsela čolna po gladini, ki ni plivkala in se ni ganila, kot v strahu, polnem čakanja.

Zvezda nad kupo sv. Sofije je pokazala natančno polnoč; ko so v carskem vrtu pritisnili k bregu. Veliki čoln se je skrivil v visoke lotose, nihče se ni ganil v njem. Iz pulega sta stopila na suho Numida in Epafrodit.

Vrh marmornih stopnic se je izlučila izza cipres tena postava.

Epafroditu je plalo sree. Postava je zganila z roko in za njo sta šla po vijugastih stezicah med pinjami, cipresami, mandeljni in palmami Epafrodit in Numida.

"Stoj! Straža! Ne da nam dalje!"

"Naprej," pošepeta Epafrodit in stopi odločno proti palatincu, ki je stal kakor kip sredi steze.

Spiridion se je prihuil in skrivil za oleander.

Ko palatince zagleda Epafrodita, se hipoma obrne in odkoraka, kakor bi nikogar ne videl.

Spiridion ostrmi. Plašno gre za njim, sklone glavo k trgovcu in mu reče z glasom, ki je razodeval strah in grozo:

"Gospod, ti si čarovnik!"

"Sem, toda samo nočaj! Straže so ovražene! Ne vidijo nas!"

Spiridion se je tega razveselil in verjel z vso dušo, da je Epafrodit čarovnik. Pogumneje je stopil predenj v svesti, da jih ne zalotijo. Hkrati pa se je neizmerno bal Epafrodita.

Ko bi mu ta rekel sedaj: Ne dobiš ne enega zlatega bizantina v plačilo, ne upal bi si upreti se čarovniku in bi mu tiho pokoren izpolnil vsako željo.

Prišli so do druge straže ob vratih, ki drže z vrta v palačo. Motno je odsevale od šlema v brezmesecni noči. Kakor siva senca se je svetil meč v roki vojaka.

Spiridion je odpochnil duri nalahko, da niso zaškripale v tečajih. Vojak se ni ganil, ni dvignil meča in jeni zastavil poti. Kakor iz kamena je stal, brez življenja.

Spiridion je bil sedaj prepričan o čarovniški moči Epafroditovi.

V strahu pred njim, pa drzen v zaščiti tolike čarovniške moči trgovčeve, je priveel hitro oba po temnih hodnikih, po stopnicah in zvitih pomolih kakor v labirintu do zadnjih vrat, do stanu ječarjevega.

Tu se je Spiridion ustavil.

"Gospod, ali očaráš ječarja?"

"Njega ne morem!"

"Izgubljeni!" je zavilil evnuh.

"Odpri!" je veleval Epafrodit.

"Izgubljeni!" je ječal evnuh in se križal, ko je odlepil zapah.

"Prižgi plamenico!"

Numida je potegnil izpod plašča drobno lučko in užgal plamenico.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

ZAPISNIK SEJE SANS-A DNE 21. AVGUSTA, 1943 V CHICAGU, ILL.

(Nadaljevanje)

Kristan izjavlja, da je bil vedno za skupnost in je še sedaj. Naš SANS ni nobena stranka, kljub temu, da so v njem razne stranke Pomagajmo skupno rešiti našo Slovenijo in zgraditi novo Jugoslavijo, predvsem, ako bodo vključene še druge balkanske države. Pokazalo se je, da so tukaj skupine, ki bi lahko skupaj delovale za skupen cilj. In ta skupnost je še vedno enake važnosti kot prej. Obvarovati pa moramo Združeni odbor, drugače so naše prilike za združeno Slovenijo jako mašne. Ohraniti moramo celoto obeh - SANSa in Združene odbora. Rečeno je bilo, da gre le za eno "besedo" - to je temu ni tako. Izraz "partizani" ni samo beseda, temveč ime - torej ideja. Oni sami so si nadali to ime, mi bi imeli ga pa radi uradno odvzeli.

Oman. - Meni gre le za besedo "partizani." Ta se naj od strani, da ne bo nevolje od ka-

toliških Slovencev, pa bo vse v redu. (

Kristan. - Mi ne moremo sprejeti popravljenih resolucije in tako v listih priobčiti. Druzi listi so ali pa bodo priobčili originalno.

Saitz. - Vesti niso zanesljive, ne o 200.000 bojovníkih, ki jih baje ima Mihajlovič nekeje v srbskih gorah, niti ne o 10.000 partizanih, ki so baje udri v Italijo. Izhod za izjavo je ta, da vsi glasujemo za resolucijo kot je predložena. Delegati pa bodo morali v listih pojasnjevati, čemu je bila sprejeta sporna točka. Ker se naše zastopstvo poveča za dva delegata, bo v bodoče lažje delati v smislu principov, za katere se vsi strinjamo. V teh kritičnih časih pa nikakor ne moremo dopustiti, da bi se kateri odbor razbil.

Oman. - Saj smo vsi za partizane, toda, da rešimo SANS in ohranimo slog med narodom, jih imenujemo "guerillee." Medtem pa dajmo ljudi podučiti. Podpiram predlog brata Zalarja, da tajnik piše Adamiču.

Kristan. - Preje prečitana izjava se naj smatra za predlog, h kateremu dostavljam svoj apel, da nesoglasujoči od-

borniki ne bi delali neprilik. Sledi glasovanje z dviganjem rok in rezultat je sledeči: Za predlog brata Zalarja, da se v resoluciji beseda "partizani" opusti in nadomesti z "ljudski guerilci" je oddanih pet (5) glasov: (Zalar, Oman, Urankar, Kern in Prislant).

Za izjavo v celoti pa so bili odani štiri (4) glasovi: (Cainkar, Zaitz, Kuhel in Zupancič).

Kristan ni glasoval, ker je bilo glasovanje javno. Upoštevan tudi ni bil glas brata Jurjevca, ki je zahteval, da se zanes v zapisnik, da se z izjavo v celoti strinja.

Popoldanska seja.

Predsednik Kristan nato prečita apel jugoslovanskim Amerikancem glede kampanje za 3. vojno posojilo, v teku katere se je Združeni odbor zavezal kupiti \$25.000.000 vojnih bondov. - Nadalje prečita poljanico, katero je sprejel Združeni odbor in ki je naslovljena bolgarskim guerileem.

Sledi razprava glede 3. kampanje za vojno posojilo. Pred-

sednik pojasni, da bo za Združeni odbor vodil kampanjo z jugoslovanskimi Amerikanci Zlatko Baloković. Rabi se pa veliko kooperacije od strani lokalnih odborov, društev organizacij itd.

Zalar meni, da bomo določeno kvoto lahko dosegli, ako bodo slovenski listi kampanjo oglašali; ter ako bodo ljudje poročali o kupljenih bondih.

Kuhel omenja, da glavni odbor SNPJ na svoji seji že sprejel predlog za kooperacijo v tej kampanji. Najvažnejše je, da ljudje res prijavijo pravilne vsote kupljenih bondov. Iz SANSovega urada se bodo razposlale potrebne listine, da bodo tajniki lahko poročali o uspehih v njihovih nasebinah SANS seveda ni aktiven v vseh nasebinah, radi tega bo njegov rezultat le delan.

Sostra Prislant dostavlja, da je tudi ona kot predsednica napravila apel na podružnice Slov. Ženske Zveze.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Good Will in Good Hands!

NAJDRAGOCENEJŠA stvar, ki jo imamo tukaj pri Fordu, je vaša dobra volja. Na leta je delovala in brez nje ne bi mogli ostati v podjetju.

V tem letnem času pa še posebno radi mislimo na svoje prijatelje in na one, ki so nam jih pomagali napraviti in obdržati. Hvaležni smo mozem, ki so nas tako dobro zastopali v vaši sosesčini in drugih okrajih po celem svetu—našim prodajalcem. Stvar ni bila za nje posebno lahka zadnje čase. Mnogo najboljših njihovih ljudi je šlo v armado... Malo novih avtomobilov je naprodaj. In kaj težko je dobiti potrebne popravilne kose in material. Pa vendar so zdržali... in pomagali, da se je vrtil važni avtomotivni prevoz naroda.

Ti prodajalci so dovršili izborna in obrtno delo, ko so ostali v podjetju tekom težkih časov. Nad 90% onih, ki smo jih imeli pred dvema letoma, so še vedno z nami in služijo javnosti pošteno, uspešno in gospodarsko. In odkrijemo se jim, ker vzdržujejo Forda kot simbol poslužbe na najobsežnejši in najfinejši način.

Mislimo, da je vaša dobra volja, ki jo tako visoko cenimo, v silno dobrih rokah.

Henry Ford